

واسع

واسع (vasex)، رمانی نوشته ساتم اولوغ زاده. نویسنده در این اثر به ذکر رویدادهای ۱۸۸۶م در بلجوان و شورش مردم آن دیار به رهبری جواز گر ختلانی، واسع و اعدام وی در میدان ریگستان شهر سبز می پردازد. وی برای نگارش این رمان با سپیدموی هایی که شورش واسع را به یاد داشتند، همسخن شده است. واسع در ۱۹۶۷م تألیف شده و در ۱۹۶۸م در دوشنبه به نشر رسیده است. این رمان به زبانهای دیگر، چون روسی، ترجمه و منتشر شده است.

منابع: ادبیات فارسی در تاجیکستان، ۲۱۹؛ ادیبان تاجیکستان، ۴۳۷ - ۴۴۱؛ دایرة المعارف شوروی تاجیک، ۴۸۲/۷؛ واسع، دوشنبه، ۱۹۶۸م؛ رحیم مسلمانیان، «در باغ فردوسی»، اعجاز هنر، ۱۴۸ - ۱۷۱؛ محمدجان شکوری، «نشر سال های ۱۹۴۵ - ۱۹۷۴م»، تاریخ ادبیات شوروی تاجیک، جلد چهارم، دوشنبه ۱۹۸۰م؛ معروف رجبوف، «تحقیق تاریخ و تحول آبرز، صدای شرق، ۱۹۸۵م، شماره ۲، صص ۱۱۶ - ۱۲۱؛ شاهزاده ایرگش، ای درمان واسع و زبان مردم»، همانجا، ۱۹۸۱م، شماره ۱۱، صص ۱۴۰ - ۱۴۸؛ محمدجان شکوری، «داستان غضب و اقتدار خله، همانجا، ۱۹۶۹م، شماره ۱، صص. ۱۵۳ - ۱۴۳.

قبادیاتی

ادب فارسی در آسیای میانه / ۹۵۶

“Восеъ”

“Восеъ” романе навиштаи Сотим Улуғзода. Нависанда дар ин асар ба зикри руйдодҳои 1886 мелодӣ дар Балҷувон ва шуриши мардуми он диёр ба роҳбарии ҷувозгари хатлонӣ, Восеъ ва эъдоми вай дар майдони Регистони Шаҳрисабз мепардозад. Вай барои

нигориши ин роман бо муйсафедоне, ки шуриши Восеъро ба ёд доштанд, ҳамсухан шудааст.

“Восеъ” дар 1967 таълиф шуда ва дар 1968 дар Душанбе ба нашр расидааст. Ин роман ба забонҳои дигар, чун русӣ тарҷума ва мунташир шудааст.

Манбаъҳо: Адабиёти форсӣ дар Тоҷикистон, 219; Адибони Тоҷикистон, 437-441; Энциклопедияи шуравии тоҷик, 7/482; Восеъ, Душанбе, 1986; Раҳим Мусулмониён, “Дар боғи Фирдавсӣ”, Эҷозии ҳунари, 148-171; Муҳаммадҷон Шакурӣ, “Нашри солҳои 1945-1974”, Таърихи адабиёти шуравии тоҷик, ҷилди 4, Душанбе, 1980; Маъруф Раҷабов, “Таҳқиқи таърих ва таҳаввули образ”, Садои Шарқ, 1985, №2, сс. 116-121; Шохзода Эргаш, “Романи Восеъ ва забони мардум”, ҳамон ҷо, 1981, №11, сс. 140-148; Муҳаммадҷон Шакурӣ, “Достони ғазаб ва иқтидори халқ”, ҳамон ҷо, 1969, №1, сс. 143-153.

Қубодиёнӣ

Донишномаи адаби форсӣ. Адаби форсӣ дар Осиёи Миёна. – Техрон: Интишороти вазорати фарҳанг ва иршоди исломӣ, 1380, ҷ. 1, саҳ. 956.